

SPREMLJANJE DOZOREVANJA OLJK – 25.09.2017

Kako spremljamo dozorevanje

Dozorevanje oljk spremljamo od leta 2002 dalje. V septembru začnemo z vzorčenjem plodov na različnih lokacijah. Plodove tedensko vzorčimo, določimo težo 100 plodov, indeks zrelosti glede na obarvanost povrhnjice in mesa (od 0 do 7), trdoto plodov ('Istrska belica' osmo leto, 'Leccino' pa sedmo leto), vsebnost olja pridobljenega v laboratorijski oljarni ter vsebnost vode in olja v laboratoriju (za dve lokaciji). Trdoto plodov določamo s penetrometrom s tri milimetrsko konico (rezultati v g/mm²). Zaradi velike prisotnosti oljčne muhe v letu 2014 smo v opazovanje (na 100 plodovih) vključili tudi spremljanje poškodb z oljčno muho (izhodne luknje), od leta 2016 pa spremljamo tudi prisotnost oljčnega molja in število presušenih plodov zaradi suše. Z rezultati tedensko seznanjamo zainteresirane oljkarje (**lahko posredujejo svoj E-mail na: viljanka.vesel@go.kgzs.si**), hkrati pa jih objavljamo na spletni strani KGZS – Zavod GO (Kmetijsko gozdarski zavod Nova Gorica) - <http://www.kmetijskizavod-ng.si/>.

Vzorčenje

V letošnjem letu smo tako kot lansko leto začeli s spremljanjem zrelosti nekoliko prej (5. septembra) kot v prejšnjih letih, tako da rezultatov ne moremo primerjati z istim obdobjem v prejšnjih letih, lahko pa primerjamo z zadnjimi tremi leti. Prvo (5. september) in drugo (12. september) vzorčenje sorte 'Istrska belica' in 'Leccino' smo opravili na dveh lokacijah (Beneša, Ronk), pri tretjem (19. september) smo dodatno vzorčili še na Baredih, v Svetem Petru, nad Lamo – Bivje ('Istrska belica'), na Purissimi ('Maurino'), v Brdih (Gradno, Kozana - 'Istrska belica', Gradno - 'Leccino') ter na Goriškem (Kromberk, Šempeter – obe sorti). V nasadu nad Lamo (Bivje) ugotavljamo dozorevanje plodov iz starejšega nasada, ki je v opazovanju že daljše obdobje, poleg tega pa smo ugotavljali dozorevanje tudi v mlajšem nasadu, kjer se izvaja poskus namakanja – dozorevanje smo preverjali iz nenamakanih dreves in pri štirih različnih režimih namakanja (CRP - Izdelava tehnoloških smernic za namakanje oljk v Sloveniji, UP ZRS IZO).

Rezultati vzorčenja (do 19.09.2017)

'Leccino'

Velikost plodov: Plodovi so v letošnjem letu v vseh terminih na vseh lokacijah večji kot v istih terminih lanskega leta – v povprečju so 30% težji od plodov v lanskem letu (največji - Beneša 64%).

Indeks zrelosti: pri prvem vzorčenju se plodovi še niso začeli barvati, v zadnjem obdobju pa se je indeks zrelosti nekoliko dvignil.

Trdota: v letošnjem letu so plodovi nekoliko mehkejši (8 primerov) ali enako trdi (Beneša – prvo, drugo, Ronk – drugo, Sv.Peter, Baredi) kot v letu 2016. Trdota počasi pada.

Oljevitost v laboratorijski oljarni: Pri zadnjem vzorčenju je bilo na dveh lokacijah manj olja (Ronk, Baredi), na na treh lokacijah enako (Beneša, Kromberk, Šempeter), na dveh (Gradno, Sv. Peter) pa več olja kot v lanskem letu.

Laboratorijska vsebnost olja in vode (Ronk, Beneša): Plodovi vsebujejo več vode kot v lanskem letu. Na Ronku vsebujejo enako, na Beneši pa nekoliko več olja na suho snov kot v letu 2016.

'Istrska belica'

Velikost plodov: Plodovi so bili v vseh terminih in na vseh lokacijah bistveno večji kot v istih terminih v letu 2016. Zaradi suše so bili v lanskem letu plodovi zelo drobni.

Indeks zrelosti je pri tej sorti težko jasno definirati, ker trenutno prehaja iz zelenkaste v zeleno-rumeno barvo.

Trdota je bila na Ronku v vseh treh terminih nižja kot v letu 2016, medtem ko je bila na Beneši nižja samo pri drugem vzorčenju. Višja trdota kot v letu 2016 je bila samo v plodovih iz Šempetra, v vseh ostalih vzorčenjih je bila trdota enaka kot v lanskem letu.

Oljevitost v laboratorijski oljarni: Pri devetih vzorčenjih je bila oljevitost nižja kot v lanskem obdobju v istem obdobju, pri treh enaka (Ronk – prvo in tretje vzorčenje, Sv. Peter – tretje vzorčenje), plodovi iz Šempetra pa so imeli višjo oljevitost kot lani v istem času.

Laboratorijska vsebnost olja in vode (Ronk, Beneša): Plodovi vsebujejo več vode kot v letu 2016 in več olja na suho snov.

'Maurino'

Velikost plodov: Plodovi na opazovanih lokacijah so večji kot v letu 2016.

Indeks zrelosti je trenutno še zelo nizek.

Trdota je v letošnjem letu nekoliko nižja kot v letu 2016.

Oljevitost v laboratorijski oljarni je približno enaka kot v lanskem letu.

Kljub podatkom, ki jih boste lahko spremljali preko spleta ali pa preko svojega E-maila, je najbolje da se sami naučite spremljati dozorevanje oljk v svojem nasadu, kajti med nasadi so velike razlike, ki so odvisne od naloženosti, osončenosti in drugih okoljskih dejavnikov ter agrotehnike (gojitvena oblika in rez, gnojenje, namakanje...). Informacije PCO so samo pripomoček za določanje okvirnega časa obiranja na tem območju. Na odločitev glede časa obiranja mora pomembno vplivati tudi velikost nasada, predvsem pa v kolikem času bomo sposobni plodove obrati. Poleg tega pa se lahko zgodi, da zaradi daljšega deževnega obdobja obiranje predolgo traja in tako lahko zamudimo optimalen čas za doseganje dobre kakovosti oljčnega olja. Vsekakor pa ne smemo pozabiti, da se je potrebno dobro organizirati in se v naprej dogovoriti z oljarjem, saj je za doseganje kakovosti zelo pomembno, da plodove sproti predelujemo.

Pripravila: mag. Viljanka VESEL, univ.dipl.ing.agr.,
vodja Poskusnega centra za oljkarstvo pri KGZS – Zavod GO

Priloge:

Preglednica 1 : Vsebnost olja v plodovih oljk sorte ISTRSKA BELICA, LECCINO, MAURINO

Slika 1: Vsebnost olja v laboratorijski oljarni pri sorti Leccino na lokaciji Ronk od 2008 dalje

Slika 2: Indeks zrelosti pri sorti Leccino na lokaciji Ronk od 2008 dalje

Slika 3: Trdota plodov pri sorti Leccino na lokaciji Ronk od 2011 dalje

Slika 4: Vsebnost olja v laboratorijski oljarni pri sorti Leccino na lokaciji Beneša od 2008 dalje

Slika 5: Indeks zrelosti pri sorti Leccino na lokaciji Beneša od 2008 dalje

Slika 6: Trdota plodov pri sorti Leccino na lokaciji Beneša od 2011 dalje

Slika 7: Vsebnost olja v laboratorijski oljarni pri sorti Istrska belica na lokaciji Ronk od 2008 dalje

Slika 8: Trdota plodov pri sorti Istrska belica na lokaciji Ronk od 2010 dalje

Slika 9: Vsebnost olja v laboratorijski oljarni pri sorti Istrska belica na lokaciji Beneša od 2008 dalje

Slika 10: Trdota plodov pri sorti Istrska belica na lokaciji Beneša od 2010 dalje

Slika 11: Vsebnost olja v laboratorijski oljarni pri sorti Leccino v letu 2017 v primerjavi s povprečjem 2016,2015 in 2014

Slika 12: Indeks zrelosti pri sorti Leccino v letu 2017 v primerjavi s povprečjem 2016, 2015 in 2014

Slika 13: Trdota plodov pri sorti Leccino v letu 2017 v primerjavi s povprečjem 2016, 2015 in 2014

Slika 14: Vsebnost olja v laboratorijski oljarni pri sorti Istrska belica v letu 2017 v primerjavi s povprečjem 2016, 2015 in 2014

Slika 15: Trdota plodov pri sorti Istrska belica v letu 2017 v primerjavi s povprečjem 2016, 2015 in 2014

Slika 16: Vsebnost vode in olja v laboratoriju (%) pri sorti Leccino v letu 2017 v primerjavi s povprečjem 2003-2016

Slika 17: Vsebnost vode in olja v laboratoriju (%) pri sorti Istrska belica v letu 2017 v primerjavi s povprečjem 2003-2016

Razlaga:

Indeks zrelosti: stopnja zrelosti povprečnega vzorca 100 plodov:

0 – plod zelene barve,

1 – plod rumeno-zelene barve,

2 – manj kot polovica ploda temno obarvana,

3 – več kot polovica ploda temno obarvana,

4 – povrhnjica črna obarvana, meso neobarvano,

5 – povrhnjica ploda črna, meso obarvano do polovice,

6 – povrhnjica črna, več kot polovica mesa obarvana,

7 – povrhnjica črna, meso obarvano do koščice.

Opomba:

Indeks zrelosti pri sorti Istrska belica je ocenjen in ni prikazan v grafih.

Preglednica 1A : Vsebnost olja v plodovih oljk sorte **ISTRSKA BELICA**, LECCINO, MAURINO

	Agrokemični laboratorij KGZS - Zavod GO				Poskusni center za oljkarstvo			
	voda (%)	suha snov v(%)	oljevitost (%)	olje / SS v(%)	trdota pl. (g/mm ²)	masa 1 ploda (g)	indeks zrelosti	oljevit. v oljarni (%)
ISTRSKA BELICA - RONK								
05.09.17	53	47	16	34	266	1,74	0,05	12,1%
10.09.17	58	42	15	36	254	2,40	0,32	10,3%
17.09.17	61	39	15	38	241	2,37	0,35	10,1%
ISTRSKA BELICA - BENEŠA								
04.09.17	57	43	18	42	273	2,54	0,10	13,0%
10.09.17	59	41	18	44	277	2,78	0,39	13,2%
17.09.17	60	40	17	43	279	2,91	0,50	13,0%
ISTRSKA BELICA - BAREDI								
12.09.17					269	2,56	0,32	11,9%
18.09.17					261	2,67	0,78	12,3%
ISTRSKA BELICA - SV.PETER								
12.09.17					270	2,50	0,30	11,2%
18.09.17					269	2,76	0,69	11,4%
ISTRSKA BELICA - KROMBERK								
18.09.17					276	3,22	0,80	11,2%
ISTRSKA BELICA - GRADNO								
18.09.17					266	2,66	0,90	8,2%
ISTRSKA BELICA - KOZANA								
18.09.17					262	3,37	0,80	9,9%
ISTRSKA BELICA - ŠEMPETER - MARK								
18.09.17					312	3,47	0,80	11,0%
ISTRSKA BELICA - LAMA								
18.09.17	stare				275	2,45	0,81	10,4%
18.09.17	mlade nenamakane				264	2,73	0,80	10,3%
18.09.17	mlade namakane A				276	2,86	0,80	11,2%
18.09.17	mlade namakane B				284	2,65	0,80	10,4%
18.09.17	mlade namakane C				267	2,74	0,80	11,4%
18.09.17	mlade namakane D				291	3,24	0,75	10,8%

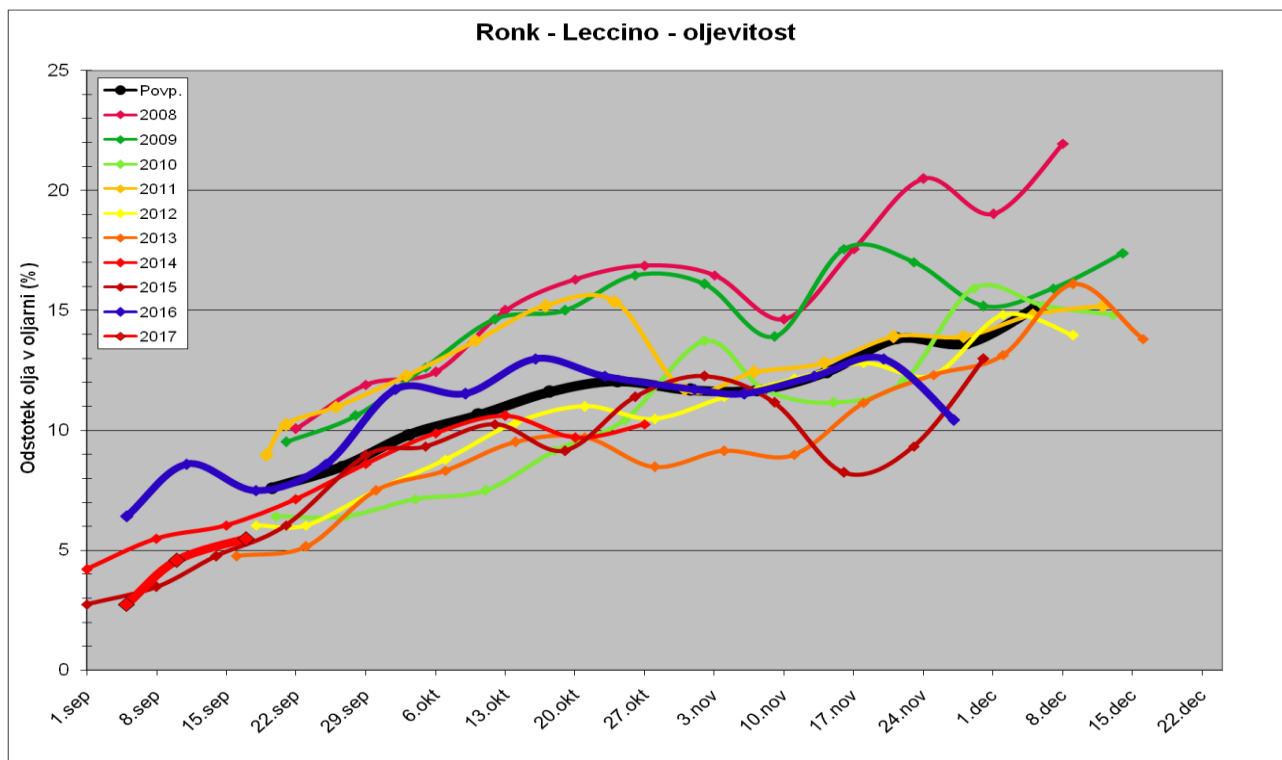
Preglednica 1B : Vsebnost olja v plodovih oljk sorte **ISTRSKA BELICA**, **LECCINO**, MAURINO

	Agrokemični laboratorij KGZS - Zavod GO				Poskusni center za oljkarstvo			
	voda (%)	suha snov v(%)	oljevitost (%)	olje / SS v(%)	trdota plodov	masa 1 ploda (g)	indeks zrelosti	oljevit. v oljarni (%)
LECCINO - RONK								
05.09.17	55	45	9	20	359	1,32	0,30	2,8%
10.09.17	58	42	9	21	354	1,62	0,30	4,6%
17.09.17	58	42	10	24	309	1,74	0,87	5,5%
LECCINO - BENEŠA								
04.09.17	57	43	11	26	337	2,17	0,12	6,8%
10.09.17	58	42	12	29	320	2,27	0,56	7,3%
17.09.17	59	41	12	29	281	2,53	1,46	7,7%
LECCINO - BAREDI								
12.09.17					333	1,61	0,54	7,0%
18.09.17					298	1,60	1,13	7,5%
LECCINO - Sv. PETER								
12.09.17					324	2,05	0,59	7,3%
18.09.17					309	2,04	1,43	6,8%
LECCINO - KROMBERK								
18.09.17					321	2,18	1,13	5,9%
LECCINO - GRADNO								
18.09.17					294	2,16	1,40	6,0%
LECCINO - ŠEMPETER - MARK								
18.09.17					295	2,11	1,37	6,6%

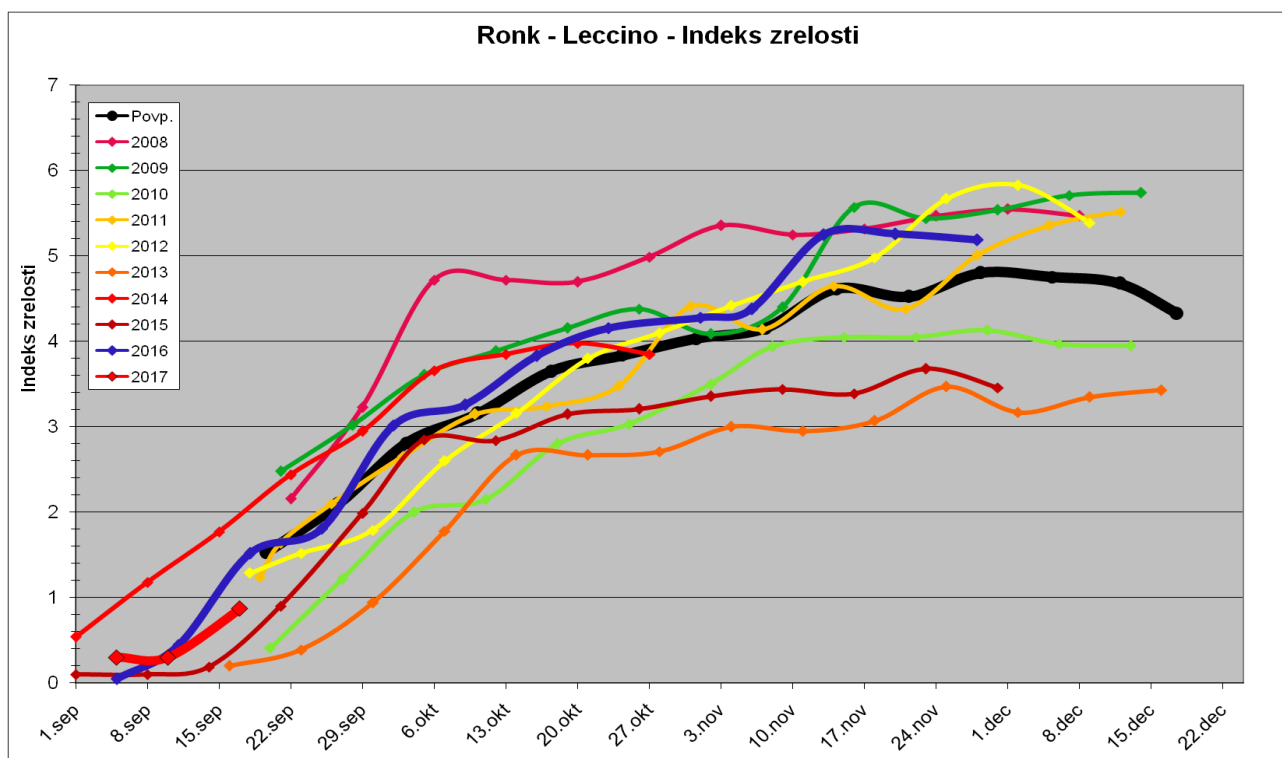
Preglednica 1C : Vsebnost olja v plodovih oljk sorte ISTRSKA BELICA, LECCINO, MAURINO

	Agrokemični laboratorij KGZS - Zavod GO				Poskusni center za oljkarstvo			
	voda (%)	suha snov v(%)	oljevitost (%)	olje / SS v(%)	trdota plodov	masa 1 ploda (g)	indeks zrelosti	oljevit. v oljarni (%)
MAURINO - BAREDI								
12.09.17					249	1,34	0,50	7,5%
18.09.17					235	1,44	0,86	8,1%
MAURINO - PURISSIMA								
18.09.17					208	1,47	1,48	9,2%

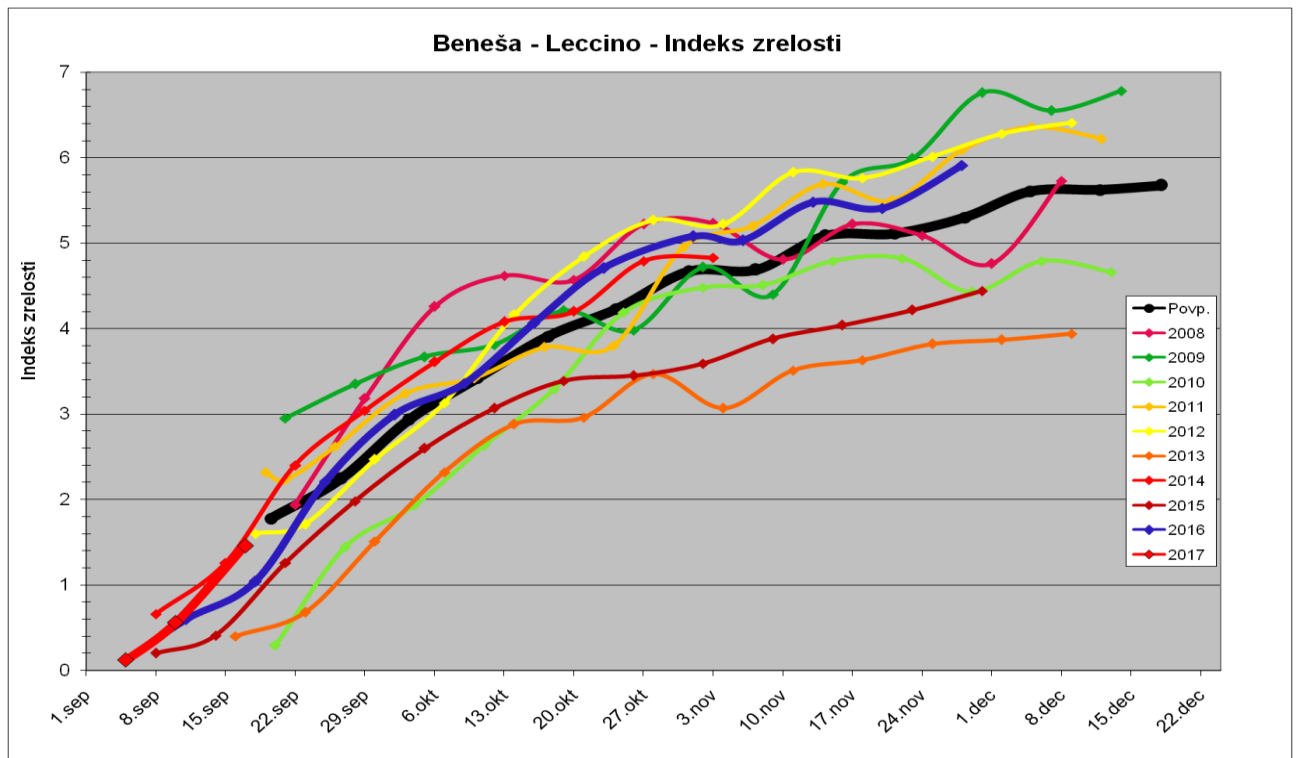
lika 1: Vsebnost olja v laboratorijski oljarni pri sorti LECCINO na lokaciji Ronk od 2008 dalje

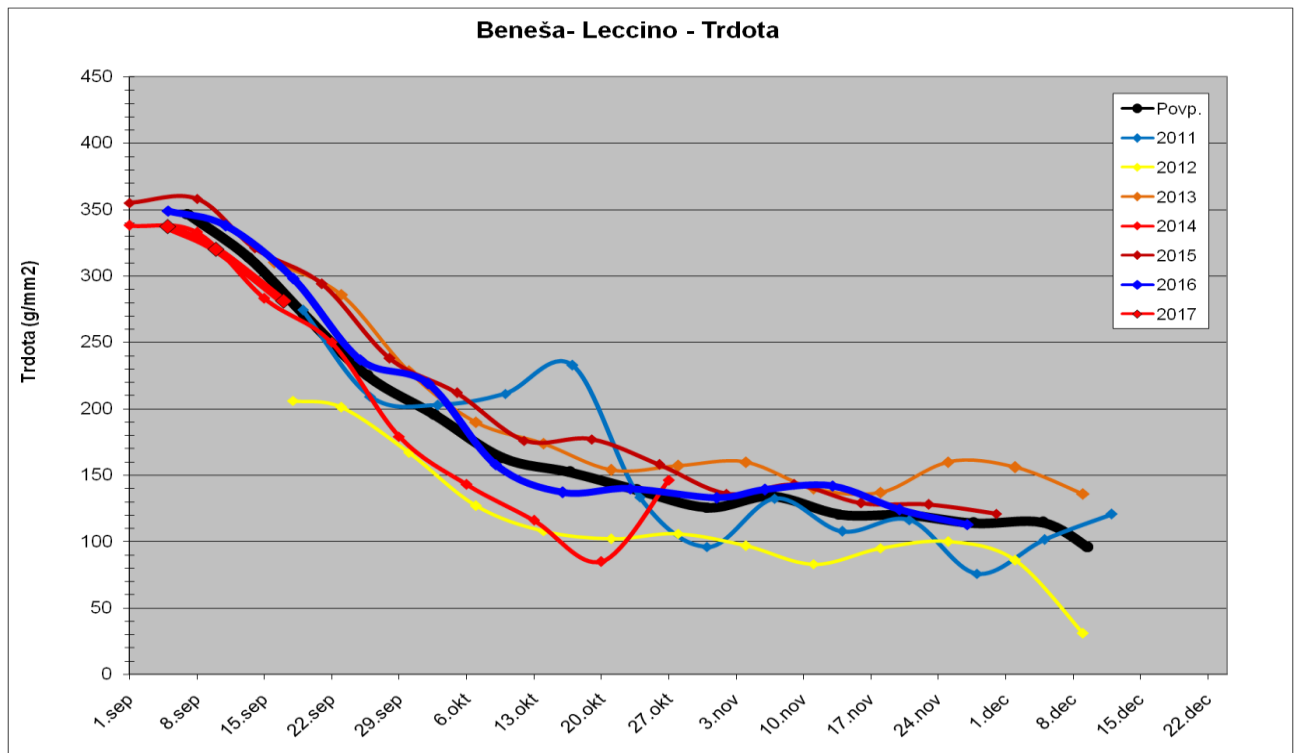
Slika 2: Indeks zrelosti pri sorti LECCINO na lokaciji Ronk od 2003 dalje

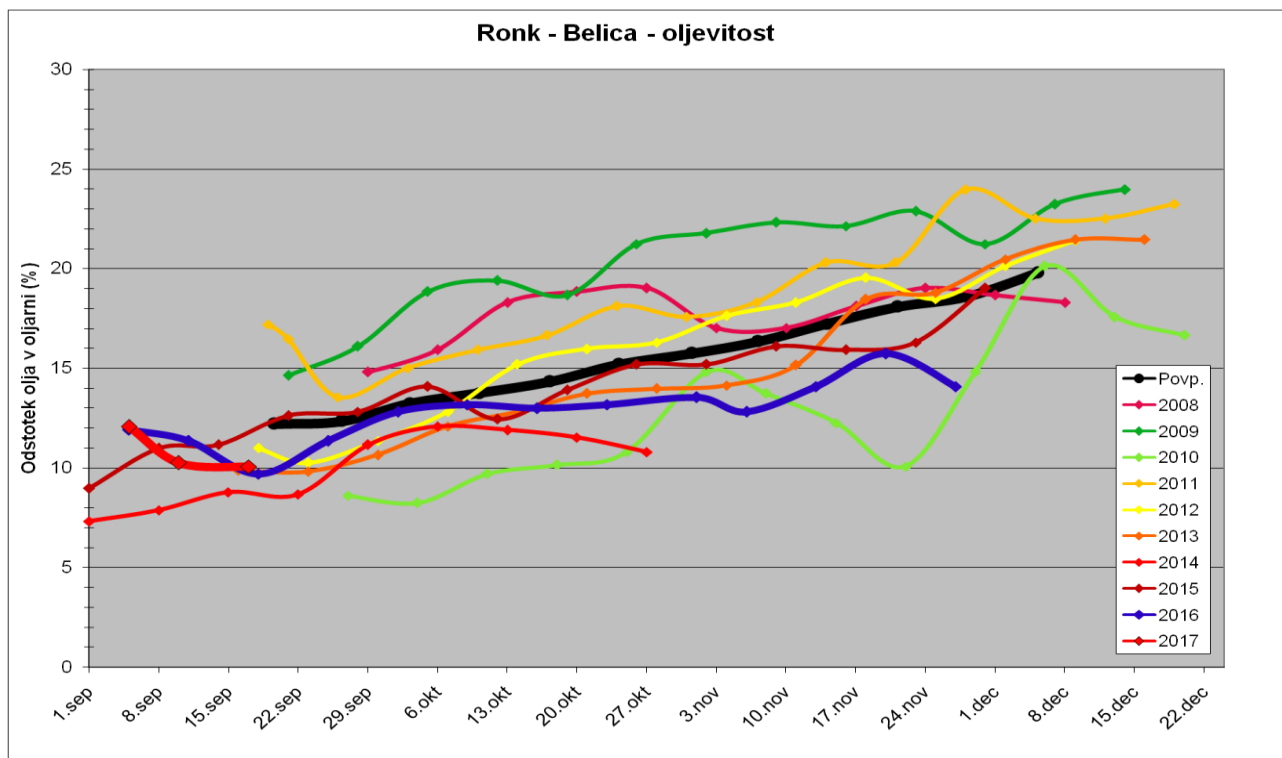
Slika 5: Indeks zrelosti pri sorti LECCINO na lokaciji Beneša od 2008 dalje

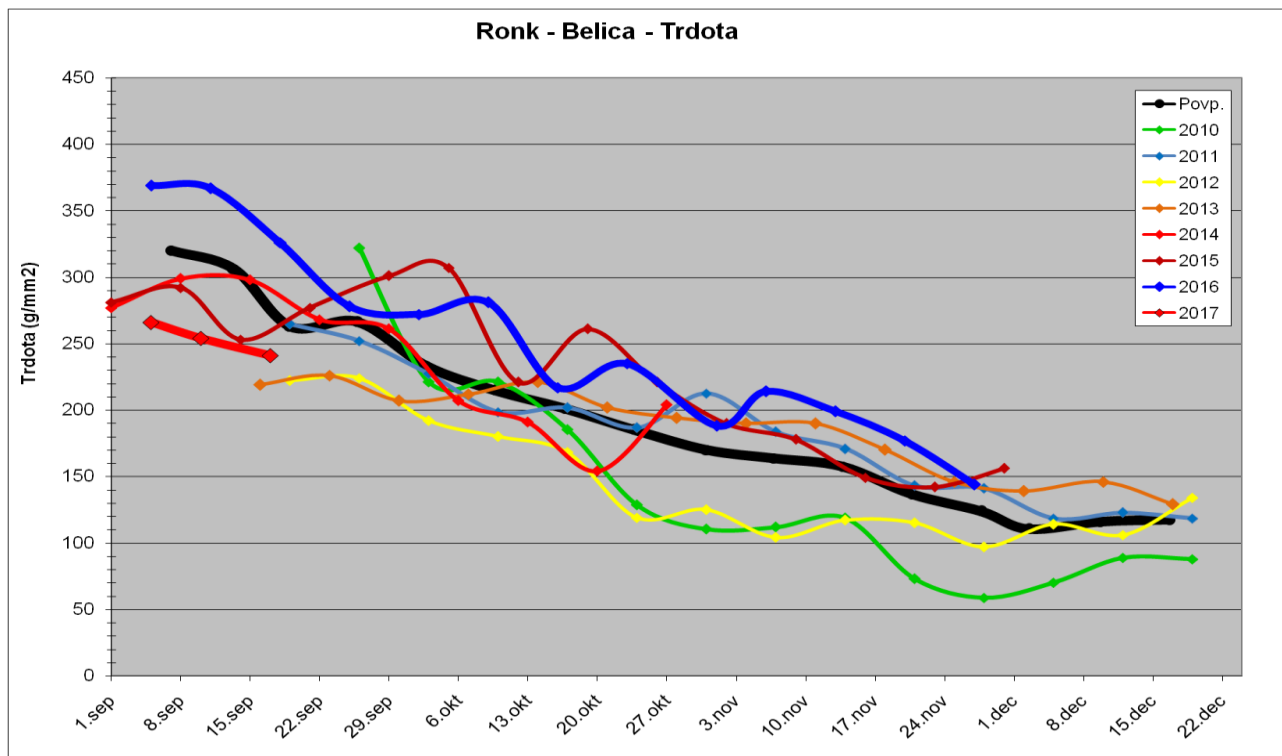
Slika 6: Trdota plodov pri sorti LECCINO na lokaciji Beneša od 2011 dalje

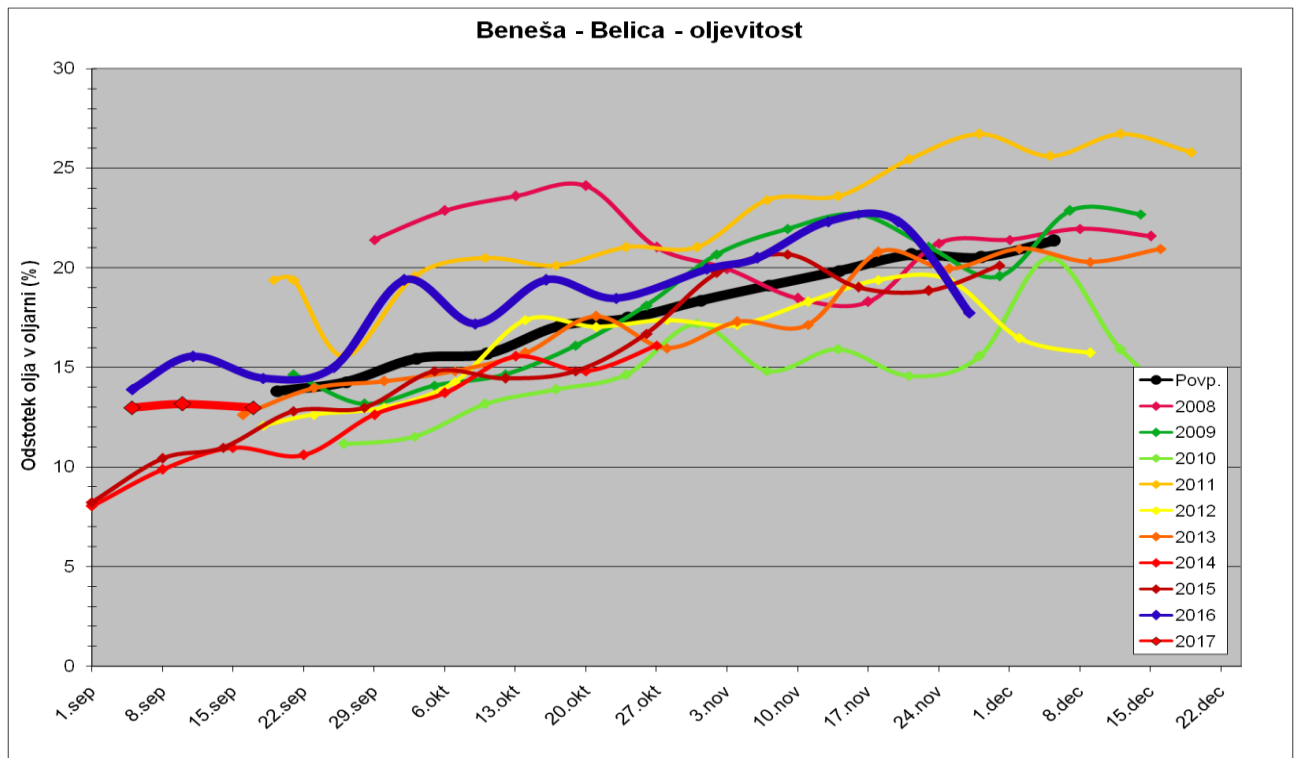
Slika 7: Vsebnost olja v laboratorijski oljarni pri sorti ISTRSKA BELICA na lokaciji Ronk od 2008 dalje

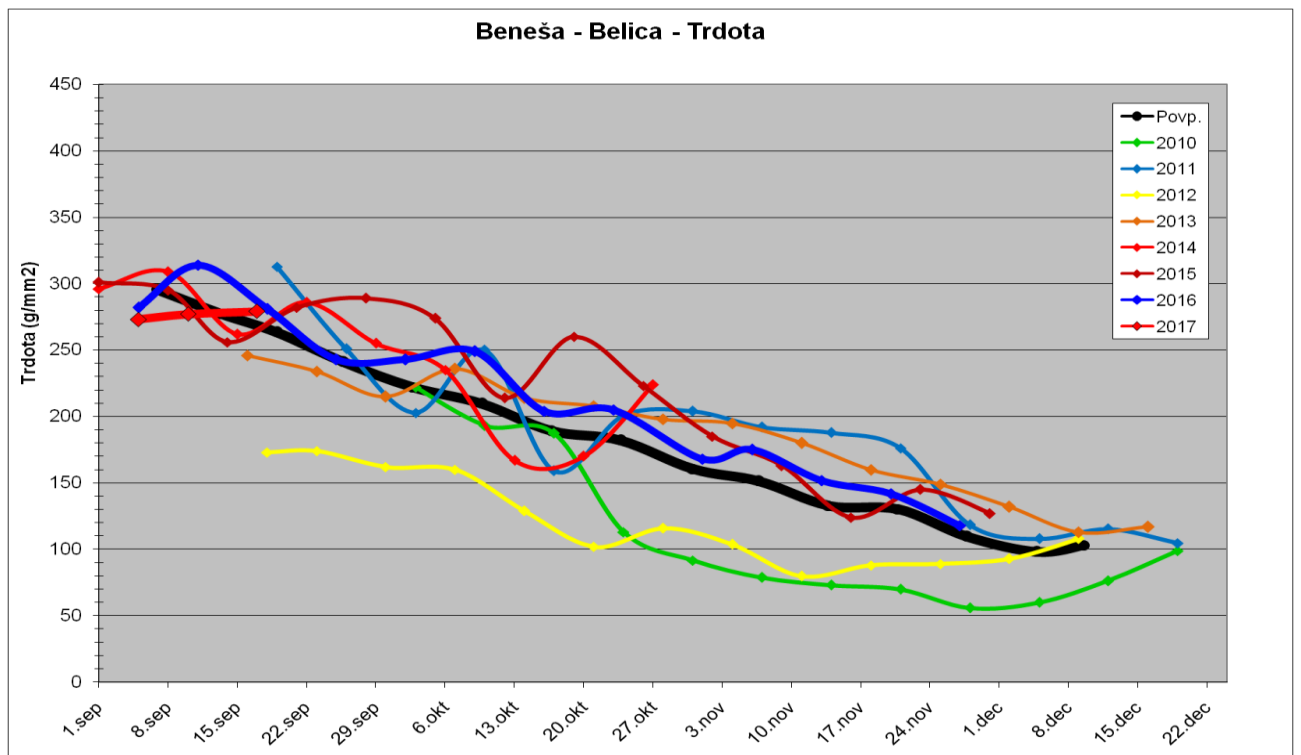
Slika 8: Trdota plodov pri sorti ISTRSKA BELICA na lokaciji Ronk od 2010 dalje

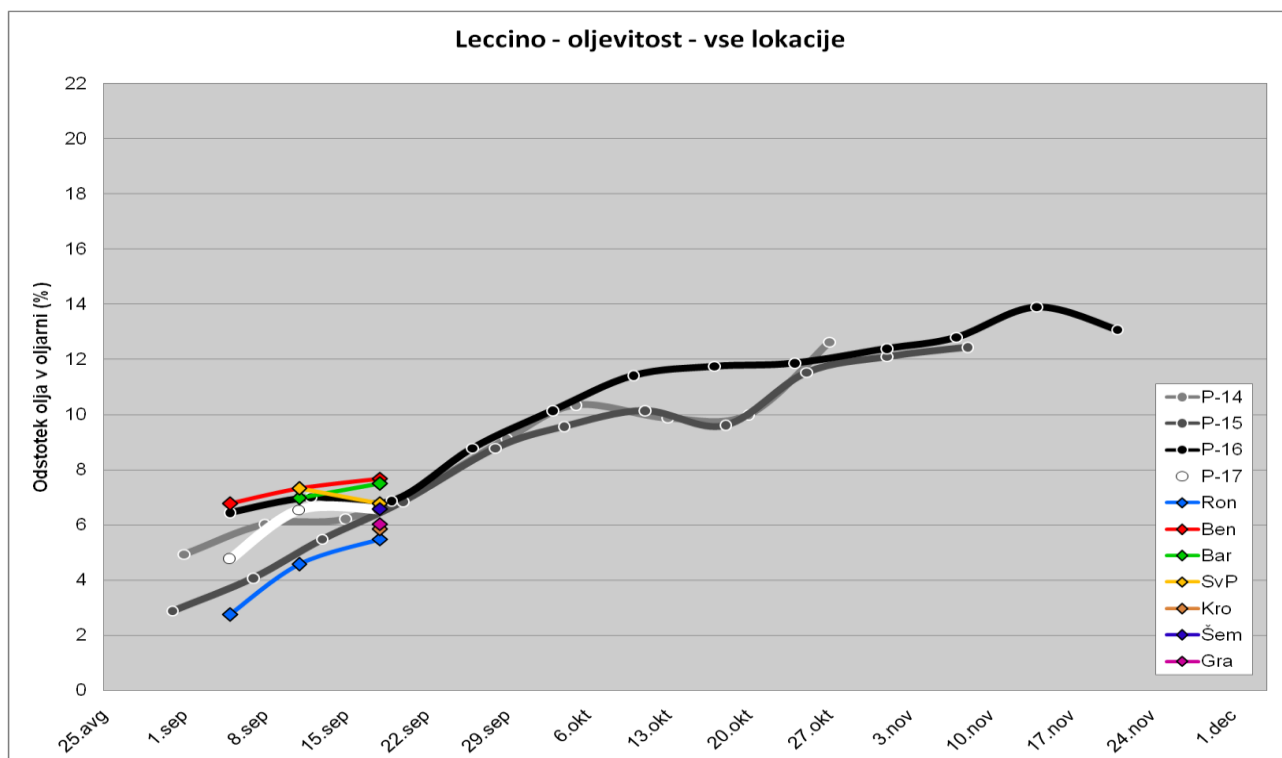
Slika 9: Vsebnost olja v laboratorijski oljarni pri sorti ISTRSKA BELICA na lokaciji Beneša od 2008 dalje

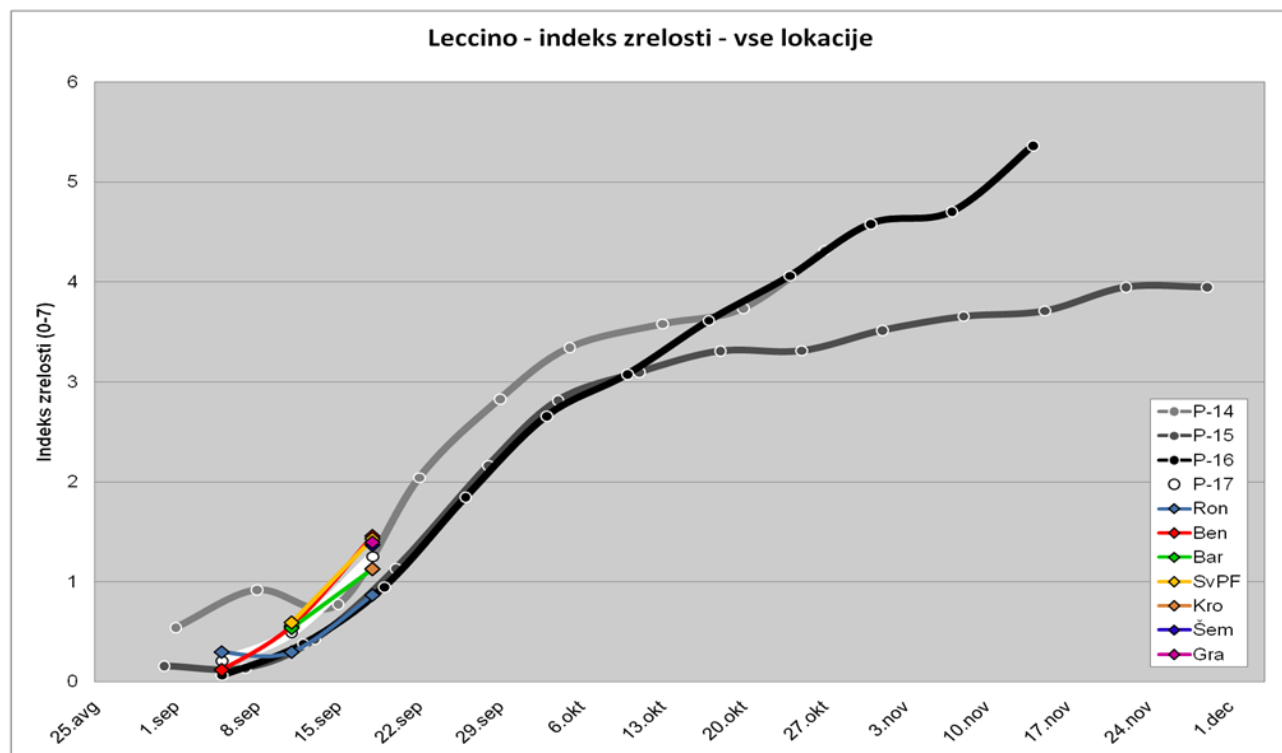
Slika 10: Trdota plodov pri sorti ISTRSKA BELICA na lokaciji Beneša od 2010 dalje

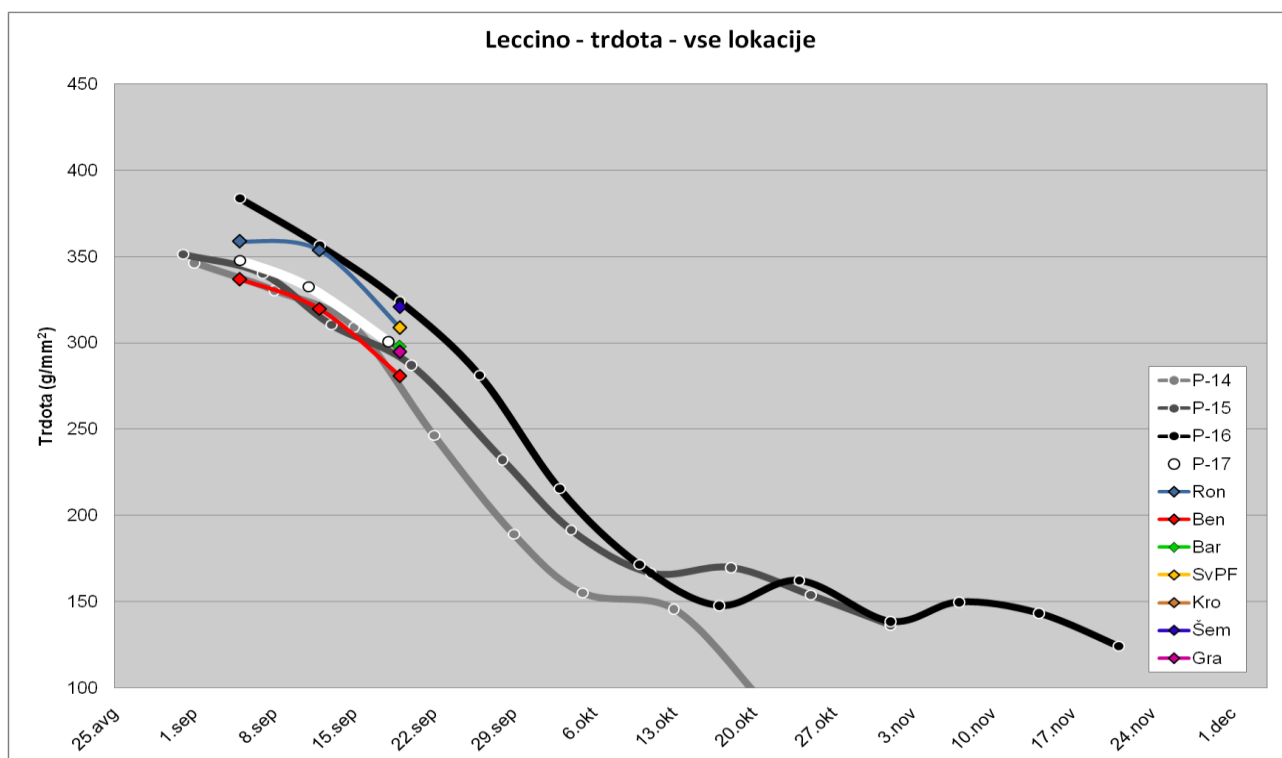
Slika 11: Vsebnost olja v laboratorijski oljarni (%) pri sorti LECCINO v letu 2017 v primerjavi s povprečjem 2016, 2015 in 2014

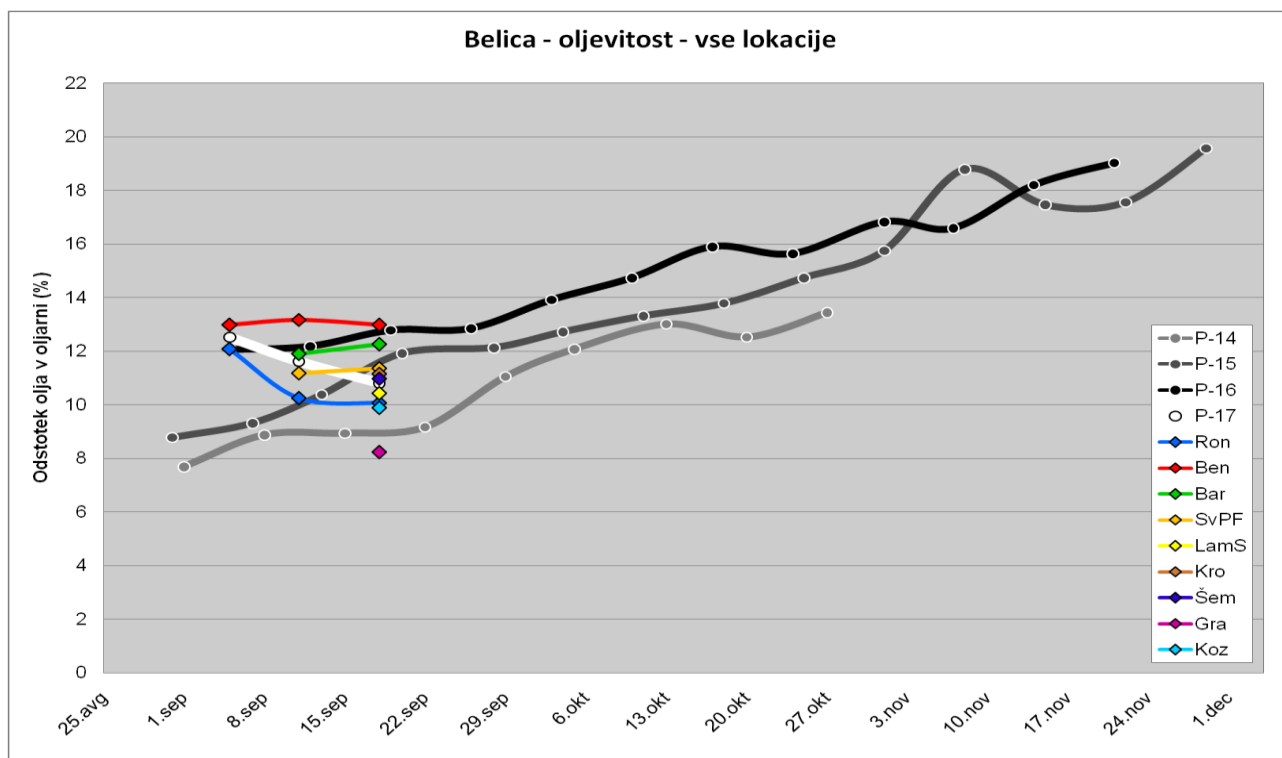
Slika 12: Indeks zrelosti pri sorti LECCINO v letu 2017 v primerjavi s povprečjem 2016, 2015 in 2014

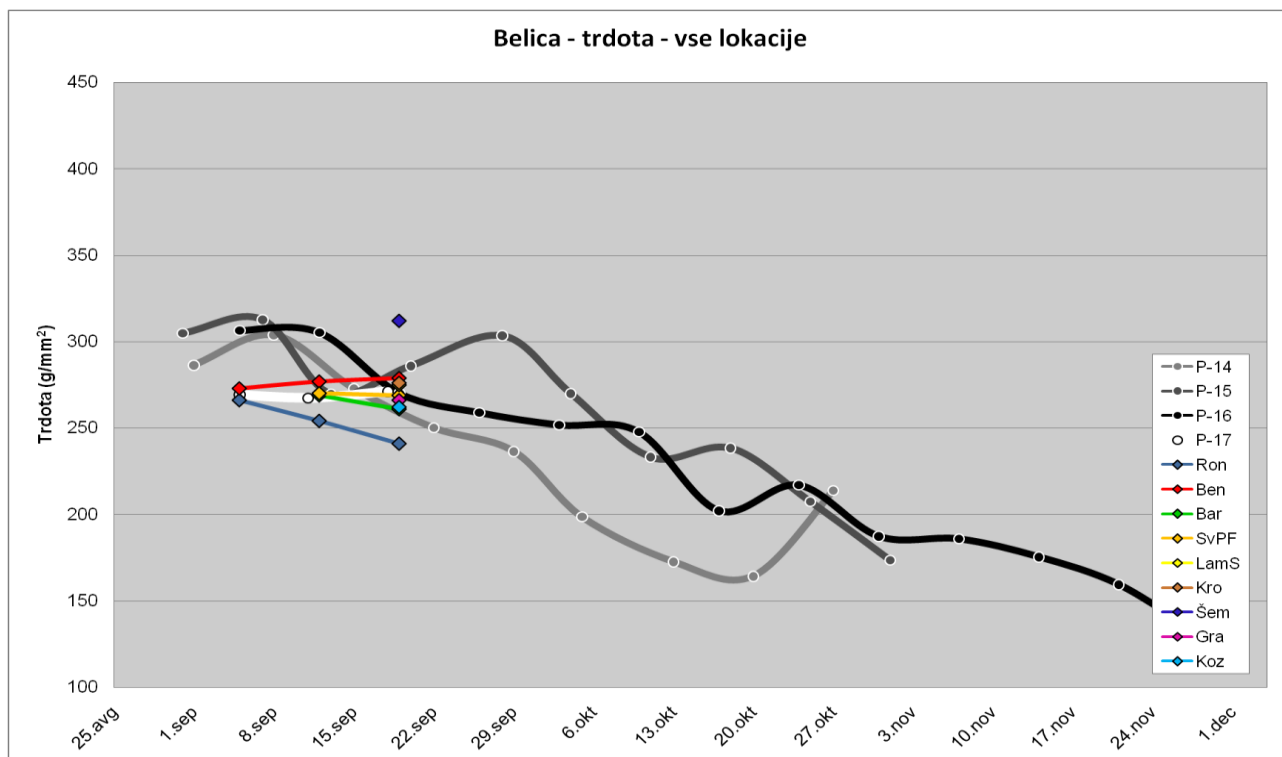
Slika 13: Trdota plodov (g/mm^2) pri sorti LECCINO v letu 2017 v primerjavi s povprečjem 2016, 2015 in 2014

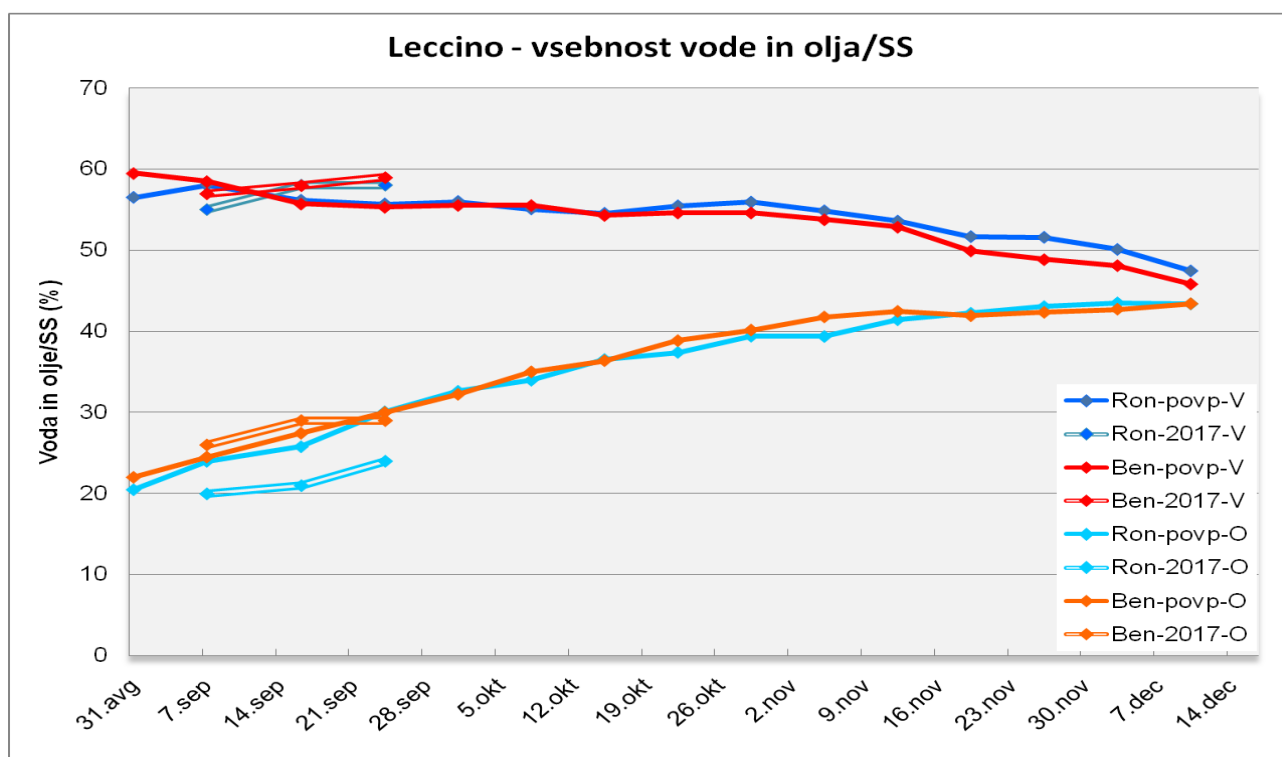
Slika 14: Vsebnost olja v laboratorijski oljarni (%) pri sorti ISTRSKA BELICA v letu 2017 v primerjavi s povprečjem 2016, 2015 in 2014

Slika 15: Trdota plodov (g/mm²) pri sorti ISTRSKA BELICA v letu 2017 v primerjavi s povprečjem 2016, 2015 in 2014

Slika 16: Vsebnost vode in olja v laboratoriju (%) pri sorti LECCINO v letu 2017 v primerjavi s povprečjem 2003-2016

Slika 17: Vsebnost vode in olja v laboratoriju (%) pri sorti ISTRSKA BELICA v letu 2017 v primerjavi s povprečjem 2003-2016

